

Oslo

Kommunerevisjonen

2023

Eierskapskontroll av Oslo Nye Teater AS

Rapport 14

Kommunerevisjonens rapporter 2023

Rapport 1/2023	Eierskapskontroll av Oslo Business Region AS
Rapport 2/2023	Personvern i skoler
Rapport 3/2023	Munchmuseets arbeid med habilitet og forebygging av misligheter og korrupsjon
Rapport 4/2023	Oppfølging av barn og unge etter koronapandemien - Ungdomsskole og skolehelsetjenesten
Rapport 5/2023	Eiendomsforvaltning av Oslo kommunes tomme bygg
Rapport 6/2023	Helsehus i Oslo - Bemanning og kompetanse
Rapport 7/2023	Kommunens bruk av innkjøpsmakt – Samkjøpsavtaler
Rapport 8/2023	Regnskapsrevisjonen 2022 – oppsummering av utvalgte undersøkelser
Rapport 9/2023	Lokal medvirkning i plansaker
Rapport 10/2023	Oppfølging av eierskapskontroller
Rapport 11/2023	Rekruttering og oppfølging av fosterhjem
Rapport 12/2023	Konsulentbruk i Oslobygg KF
Rapport 13/2023	Tilbudet til hjemmeboende med demens og deres pårørende

Kommunerevisjonens rapporter 2022

Rapport 1/2022	Fossil- og utslippsfrie bygge- og anleggsplasser
Rapport 2/2022	Oppsummering av utvalgte undersøkelser gjennomført i regnskapsrevisjonen 2021
Rapport 3/2022	Sykkelsatsingen i Oslo
Rapport 4/2022	Bemanning i barnehager
Rapport 5/2022	Plan- og bygningsetatens arbeid med ulovlighetsoppfølging
Rapport 6/2022	Oppfølging etter rapport 6/2019 Vg3 fagopplæring i skole
Rapport 7/2022	Kostnadsoverskridelser i store og unike investeringsprosjekter
Rapport 8/2022	Eierskapskontroll - Oppfølgingen av Oslo modellen og samfunnsansvar
Rapport 9/2022	Eierskapskontroll av Fjellinjen AS
Rapport 10/2022	Økonomisk stønad til store barnefamilier
Rapport 11/2022	Oppfølging etter rapport 8/2019: Bemanning og kontinuitet i hjemmetjenesten
Rapport 12/2022	Ansettelse av ledere
Rapport 13/2022	Planlegging av anskaffelser
Rapport 14/2022	Arbeidsforberedende trening
Rapport 15/2022	Beredskap ved bortfall av vann

Forord

Denne rapporten er et resultat av en eierskapskontroll av Oslo Nye Teater AS. Bystyret behandlet *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020–2024* den 21. oktober 2020 (sak 283) og vedtok blant annet:

I perioden 2020–2024 skal det årlig gjennomføres eierskapskontroll. Selskap med samfunnsmessig ansvar prioriteres høyest i denne kontrollen.

Eierskapskontrollen er forankret i kontrollutvalgets vedtak av 31. januar 2023 (sak 7 *Forslag til forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og oppfølgingsundersøkelser med oppstart i 2. halvår 2023*).

Eierskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med kommuneloven §§ 23-2 første ledd bokstav d, 23-4, 23-6 og 24-2 første ledd, forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5 og standard for eierskapskontroll i kommuner og fylkeskommuner i Norge (RSK 002).

Eierskapskontrollen er gjennomført av førsterevisor Erik-André Høgseth Haavind.

Vi vil takke Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet og Oslo Nye Teater AS for bistanden de har gitt til gjennomføringen av eierskapskontrollen.

15. august 2023

Morten A. Engebretsen
ass. avdelingsdirektør

Erik-André Høgseth Haavind
førsterevisor

Innhold

Hovedbudskap.....	5
1. Innledning.....	8
1.1 Bakgrunn.....	8
1.2 Formål og problemstillinger	8
1.3 Avgrensninger	8
1.4 Revisjonskriterier.....	9
1.5 Metodisk tilnærming og gjennomføring	9
1.6 Rapportens oppbygging.....	9
2. Om Oslo Nye Teater AS.....	10
3. Oslo kommunes eierstyring av Oslo Nye Teater AS	12
3.1 Generalforsamling	12
3.2 Vedtekter	13
3.3 Eiers styrevalg	14
3.4 Mål for selskapet.....	16
3.5 Etisk regelverk og samfunnsansvar.....	17
3.6 Kontaktmøter og rapportering om måloppnåelse.....	19
3.7 Informasjonsplikt overfor bystyret	20
3.8 Oppfølging etter Kommunerevisjonens rapport 11/2017	21
4. Kommunerevisjonens konklusjoner	22
5. Uttalelser til rapporten og Kommunerevisjonens vurdering av disse	23
5.1 Byråden for kultur, idrett, og frivillighet.....	23
Referanser.....	25
Tabelloversikt.....	26
Vedlegg 1 Kriterier for eierskapskontroll	27
Vedlegg 2 Uttalelse fra byråden for kultur, idrett og frivillighet	38

Hovedbudskap

Kommunerevisjonen har vurdert om Oslo kommunes eierskapsutøvelse i Oslo Nye Teater AS ble ivarettatt i tråd med aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring i perioden januar 2020 til april 2023. Byråden for kultur, idrett og frivillighet har ivarettatt eierskapsutøvelsen i denne perioden.

Basert på egenerklæringene og tilhørende dokumentasjon er det Kommunerevisjonens vurdering at eierskapsutøvelsen i hovedsak ble gjennomført i samsvar med krav og føringer på de undersøkte områdene.

Eierskapskontrollen viser at det var enkelte forbedringspunkter ved eierskapsutøvelsen. Kommunerevisjonen stiller spørsmål om eier i tilstrekkelig grad evaluerte styret opp mot vedtatte mål, og om eier i tilstrekkelig grad tok utgangspunkt i styrets egne evalueringer. Videre hadde ikke eier fulgt opp om selskapet hadde et avklart forhold til anskaffelsesloven eller sikret at selskapet rapporterte om arbeidet for å hindre korrupsjon og misligheter i årsrapporter.

Byråden for kultur, idrett og frivillighet hadde i all hovedsak fulgt opp meldte tiltak etter rapport 11/2017 *Eierskapskontroll i Oslo Nye Teater AS*.

Sammendrag

Formålet med eierskapskontrollen har vært å gi informasjon til kontrollutvalget og bystyret om Oslo kommunes utøvelse av eierskapet i Oslo Nye Teater AS i perioden januar 2020 til april 2023 og eventuelt bidra til forbedring på området.

Eierskapskontroll er en avgrenset kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper som kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner. Eierskapskontrollen gjennomføres som en mer begrenset kontroll enn en forvaltningsrevisjon, og Kommunerevisjonen har av den grunn ikke sett det hensiktsmessig å gi anbefalinger.

Oslo Nye Teater AS eies 100 prosent av Oslo kommune. Selskapets formål er å gi hovedstadens befolkning et teatertilbud av høy kvalitet, både for den kommunale driftsstøtten som teateret mottar, og for egen inntjening. Byråden for kultur, idrett og frivillighet har etter fullmakt utøvd eierskapet for Oslo Nye Teater AS i undersøkelsesperioden.

Problemstilling og metode

Undersøkelsens problemstilling har vært:

- Utøves kommunens eierinteresser i Oslo Nye Teater AS i samsvar med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen er besvart ved å undersøke om eier har

- ivarettatt kravene i relevant lovgivning og kommunale vedtak, herunder om utforming av vedtekter og krav til gjennomføring av generalforsamling, valg av styre med videre
- satt klare resultatmål og andre mål for selskapet
- fulgt opp at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar

- sikret seg nødvendig informasjon om selskapet, for eksempel gjennom rapportering om selskapets måloppnåelse gjennom møtevirksomhet og krav til rapportering
- ivaretatt sin informasjonsplikt overfor bystyret
- ivaretatt eventuelle særskilte føringer eller vedtak fra bystyret vedrørende selskapet

Kommunerevisjonen har også undersøkt om eier hadde fulgt opp meldte tiltak etter eierskapskontrollen fra 2017.

Kontrollen er gjennomført ved innhenting av egenerklæringer fra eier og selskapets styre. Det er også innhentet dokumenter som er relevante for eierstyringen, som innkallinger til og protokoller etter generalforsamling og selskapets årsrapporter. Datainnsamlingen foregikk i hovedsak i april og mai 2023.

Sentrale vurderinger

Generalforsamling

Eierbeslutninger og vedtak ble foretatt på generalforsamlingene i selskapet. Generalforsamlingene som ble avholdt i perioden 2020–2023, ble gjennomført i tråd med aksjelovens bestemmer på de undersøkte områdene.

Vedtekter

Selskapets vedtekter var utformet i tråd med aksjelovens krav på de undersøkte områdene. Kommunerevisjonen merker seg at eier ikke hadde gjort egne vurderinger av vedtektene siden 2019.

Eiers evaluering av styret og styrevalg

Eier hadde evaluert styret årlig i forbindelse med valg av styremedlemmer på generalforsamlingen. Kommunerevisjonen merker seg at eier hadde gjennomført en samlet vurdering av styret. Kommunerevisjonen stiller likevel spørsmål om eier i tilstrekkelig grad evaluerte styret opp mot vedtatte mål, og om eier i tilstrekkelig grad tok utgangspunkt i styrets egnevalueringer.

Eier hadde vurdert potensielle styremedlemmers formelle og reelle kompetanse for styrevervet ved oppnevning av nytt styre. Eier hadde også vurdert styrets totale behov for kompetanse for de undersøkte årene, med unntak av 2022. Eier hadde i liten grad fulgt opp at styret fikk nødvendig opplæring. Kommunerevisjonen merker seg imidlertid at eier i 2019 hadde formidlet forventninger om at styreleder kartla behovet for opplæring.

Aksjelovens krav om kjønnsrepresentasjon i styret var oppfylt gjennom hele undersøkelsesperioden.

Mål for selskapet

Eier hadde satt mål for selskapet, men det var ikke satt konkrete produksjons- eller produktivitetsmål. Kommunerevisjonen merker seg at eier hadde vurdert at det måtte utvises varsomhet med å sette mål som kunne begrense selskapets kunstneriske frihet.

Etisk regelverk og samfunnsansvar

Eier hadde fulgt opp at selskapet hadde utarbeidet et etisk regelverk. Eier oppga å ha vurdert at selskapets regelverk tilsvarte Oslo kommunes etiske regelverk.

Eier hadde gjennom selskapets årsrapporter fått informasjon om ivaretagelse av samfunnsansvar, men årsrapportene inneholdt ikke særskilt informasjon om arbeidet for å hindre misligheter og korrupsjon. Kommunerevisjonen merker seg at selskapet i november 2022 hadde orientert eier om selskapets rutiner for å hindre misligheter og korrupsjon.

Eier hadde fulgt opp at selskapet hadde et avklart forhold til offentlighetsloven. Ifølge styret var selskapet forpliktet til å følge lov om offentlige anskaffelser, men eier hadde ikke fulgt opp om selskapet hadde et avklart forhold til anskaffelsesloven.

Kontaktmøter og rapportering

Eier hadde gjennomført jevnlige eiermøter med temaer som var relevante for selskapet og eierstyringen, i samtlige år i undersøkelsesperioden. Selskapets økonomiske utfordringer som følge av pandemien var et gjentakende tema i eiermøtene.

Eier hadde innhentet årsrapporter og kvartalsrapporter for samtlige år i undersøkelsesperioden.

Informasjon til bystyret

Eier hadde i undersøkelsesperioden ivare tatt kravet om å fremme årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamlingene som saker til bystyret. Kommunerevisjonen er ikke kjent med andre saker knyttet til selskapet som bystyret burde vært orientert om.

Oppfølging etter Kommunerevisjonens rapport 11/2017

Byråden hadde i all hovedsak fulgt opp meldte tiltak, men eier hadde ikke sikret at selskapets arbeid for å hindre misligheter og korrupsjon var omtalt i årsrapporten. Selskapet hadde imidlertid i 2022 orientert eier om rutinene sine for å hindre misligheter og korrupsjon.

Uttalelser til rapporten

Kommunerevisjonen har mottatt uttalelse til rapporten fra byråden for kultur, idrett og frivillighet. Uttalelsen er sammenfattet og vurdert i kapittel 5, og gjengitt i sin helhet i vedlegg 2.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Oslo Nye Teater AS (heretter Oslo Nye) ble etablert i 1959 etter sammenslåingen av A/S Scenekunst og det daværende Folketeateret. Oslo kommune har vært eier av teateret siden 1999. Som kommunalt eid teater i Oslo har Oslo Nye som oppgave å gi hovedstadens befolkning et teatertilbud av høy kvalitet, både for den kommunale driftsstøtten som teateret mottar, og for egen inntjening.

Kommunerevisjonen gjennomførte i 2017 en eierskapskontroll av Oslo Nye (rapport 11/2017). Kontrollen omfattet eierutøvelsen fra 2015 til april 2017. Kontrollen viste at eierskapsutøvelsen var i samsvar med krav og føringer på de fleste punkter. Eierstyringen var imidlertid ikke i tråd med krav og føringer når det gjaldt ivaretagelse av samfunnsansvar på områdene arbeid med effektive anskaffelser og arbeid mot misligheter og korrupsjon. Eier hadde ikke satt resultatmål for selskapet eller sikret seg økonomiske kvartalsrapporter.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med Kommunerevisjonens eierskapskontroll har vært å gi informasjon til kontrollutvalget og bystyret om Oslo kommunes utøvelse av eierskapet i Oslo Nye i perioden januar 2020 til april 2023 og på den måten bidra med informasjon og eventuell forbedring på området.

Problemstillingen for eierskapskontrollen er:

- Utøves kommunens eierinteresser i Oslo Nye Teater AS i samsvar med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen besvares ved å undersøke om eier har:

- ivarettatt kravene i relevant lovgivning og kommunale vedtak, herunder om utforming av vedtekter og krav til gjennomføring av generalforsamling, valg av styre med videre
- satt klare resultatmål og andre mål for selskapet
- fulgt opp at selskapet ivarettar sitt samfunnsansvar
- sikret seg nødvendig informasjon om selskapet, for eksempel gjennom rapportering om selskapets måloppnåelse gjennom møtevirksomhet og krav til rapportering
- ivarettatt sin informasjonsplikt overfor bystyret
- ivarettatt eventuelle særskilte føringer eller vedtak fra bystyret vedrørende selskapet

Gjennom dette er det også undersøkt om eier hadde fulgt opp meldte tiltak etter eierskapskontrollen i 2017.

1.3 Avgrensninger

Kontrollen er i hovedsak avgrenset til perioden januar 2020 til april 2023.

1.4 Revisjonskriterier

Eierskapsutøvelsen er vurdert opp mot et sett av kriterier på områder der vi har tilstrekkelig informasjon til å gjennomføre vurderinger. De mest sentrale kildene for kriteriene er

- lov om aksjeselskaper (aksjeloven)
- byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper*, behandlet av bystyret 25. april 2012 (sak 98)
- bystyresak 67/99 *Byrådets tertialrapportering til bystyret*, behandlet av bystyret 17. februar 1999

Kriteriene og utledningen av dem er beskrevet i vedlegg 1.

1.5 Metodisk tilnærming og gjennomføring

Kontrollen er gjennomført i tråd med standard for eierskapskontroll i kommuner og fylkeskommuner i Norge (RSK 002) (NKRF 2020). Eierskapskontroll gjennomføres som en mer begrenset kontroll enn en forvaltningsrevisjon, og Kommunerevisjonen har av den grunn ikke sett det hensiktsmessig å gi anbefalinger.

Vi har gjennomført kontrollen ved å hente inn egenerklæringer fra eierrepresentanten, byråden for kultur, idrett og frivillighet og selskapets styre. I tillegg har vi hentet inn dokumenter som er relevante for eierstyringen, slik som innkallinger og protokoller fra generalforsamlinger og årsrapporter.

Prosjektet ble startet ved utsendelse av oppstartsbrev til byråden for kultur, idrett og frivillighet og administrerende direktør i Oslo Nye 14. april 2023.

Datainnsamlingen foregikk i hovedsak i april og mai 2023.

1.6 Rapportens oppbygging

I kapittel 2 gir vi informasjon om Oslo Nye og selskapets organisering og økonomi. I kapittel 3 vurderer vi eierskapsutøvelsen av selskapet. Kommunerevisjonens konklusjoner er i kapittel 4. I kapittel 5 har vi oppsummert og vurdert vesentlige momenter i uttalelsene fra byråden for kultur, idrett og frivillighet. Undersøkelsens kriterier og grunnlaget for dem fremgår av vedlegg 1, mens uttalelsen følger i sin helhet i vedlegg 2.

2. Om Oslo Nye Teater AS

Oslo Nye driver fire scener i tre teaterhus: Oslo Nye Hovedscenen i Rosenkrantzgate, Oslo Nye Centralteatret og Oslo Nye Teaterkjeller'n i Akersgata og Oslo Nye Trikkehallen i Torshovgata. Tilbudet fra Oslo Nye skal favne publikumsmessig bredt og skal glede og berike så mange som mulig i hovedstaden. Teateret bygger sitt tilbud på grunnpilarene musikkteater, komedier, barne- og familieforestillinger, samfunnsaktuelle drama og figurteater for barn.

Eierfunksjonen utøves av byråden for kultur, idrett og frivillighet, som har fullmakt til å møte og stemme på vegne av Oslo kommune på generalforsamlingene i selskapet.

Per desember 2022 hadde Oslo Nye 111 fast ansatte inkludert ansatte på åremål, totalt beregnet til 100,5 årsverk. Totalt sysselsatte lønsmottakere med fast ansatte og engasjerte til forestillinger var 359 personer i 2022. Teaterets ensemble besto av 25 faste og åremålsansatte skuespillere.

Selskapet finansieres av driftstilskudd fra Oslo kommune og egeninntjening primært fra salg av teaterbilletter. Eier tar ikke ut utbytte fra virksomheten, og teateret mottar ingen støtte fra staten. Tabell 1 viser nøkkeltall fra selskapets regnskap i perioden 2019–2022. Tabellen viser at selskapets egeninntekter ble redusert som følge av utbruddet av pandemien, samt at selskapet i den forbindelse mottok ekstraordinær støtte.

Tabell 1 Regnskapsmessige nøkkeltall 2019–2022. Tall i millioner kroner.

	2019	2020	2021	2022
Driftstilskudd	83	84,5	85,5	79,5
Ekstraordinær støtte		13,2	22,6	9,8
Totale driftsinntekter*	39,8	17,3	8,7	39,2
Årsresultat	4,1	7,2	-0,2	-3,9
Egenkapital	18,8	26,1	25,9	21,9

Kilde: Oslo Nyes årsrapporter 2019–2022.

* fra selskapets egeninntjening.

Selskapet ble hardt rammet av smittevernstiltakene som ble innført i forbindelse med koronapandemien. Tabell 2 viser at antall besøkende og antall forestillinger ved Oslo Nyes scener ble redusert i pandemiårene 2020, 2021 og 2022 sammenliknet med 2019.

Tabell 2 Besøkstall og antall forestillinger 2019–2022.

Scene	2019	2020	2021	2022
Hovedscene	59 560	36 299	14 935	62 670
Centralteateret	33 384	12 591	2 472	11 350
Teaterkjeller'n	6 185	872	767	5 079
Trikkehallen	24 414	2 931	9 240	19 924
Total scener	123 543	52 693	27 414	99 023
Turné/andre produksjoner	39 328	10 857	4 814	27 390
Totalt besøkstall	162 871	63 550	32 228	126 413
Totalt antall forestillinger	596	200	217	514

Kilde: Oslo Nyes årsrapporter 2019–2022

3. Oslo kommunes eierstyring av Oslo Nye Teater AS

3.1 Generalforsamling

Bystyret ga 6. mai 1997 (sak 220) byrådet fullmakt til å møte og stemme på Oslo kommunes vegne i generalforsamlinger i selskaper hvor kommunen eier aksjer. Denne fullmakten ble videregitt til den enkelte byråd 27. juni 1997 (sak 1425). Byråden for kultur, idrett og frivillighet utøvde fullmakten på vegne av Oslo kommune i undersøkelsesperioden januar 2020 til april 2023.

3.1.1 Kriterier

Generalforsamlingens myndighet

- Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen.

Avholdelse av generalforsamling

- Styret skal skriftlig innkalle alle aksjeeiere til generalforsamling. Innkallingen skal angi tid og sted for møtet senest én uke før møtet skal holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist.
- Holdes generalforsamlingen som møte, skal styrelederen og daglig leder være til stede.
- Ordinær generalforsamling skal avholdes årlig, senest innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår.

Det var ikke avholdt forenklet generalforsamling etter aksjeloven § 5-7 i undersøkelsesperioden.

Saker som skal behandles på ordinær generalforsamling

- På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:
 - godkjenning av årsregnskap og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte
 - andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen, herunder valg av styre og revisor
 - godkjenning av revisors godtgjørelse

Protokoll for generalforsamlingen

- Det skal foreligge protokoll fra generalforsamlingen som inneholder
 - generalforsamling i møte: en fortegnelse over de aksjeeiere som har møtt, enten selv eller ved fullmektig (kan også fremgå av vedlegg). Dersom aksjonærer eller andre har møtt i henhold til fullmakt, bør det fremgå at gyldig fullmakt er fremlagt.
 - generalforsamling i møte: generalforsamlingens beslutninger med angivelse av antallet avgitte stemmer og hvor mange aksjer og hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer, samlet og for og mot den enkelte beslutningen, i den utstrekning dette er relevant for utfallet av avstemningen.
- Generalforsamling i møte: Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede.

3.1.2 Faktabeskrivelse

a) Generalforsamlingens myndighet

Både eier og selskapets styre oppga i sine egenerklæringer at eierbeslutninger bare ble fattet i generalforsamling.

b) Avholdelse av generalforsamling

Generalforsamling ble avholdt i møte alle årene i undersøkelsesperioden. Møtene i 2020 og 2021 ble gjennomført digitalt. Samtlige av møtene var gjennomført innen utgangen av juni. Samtlige innkallinger var skriftlige og anga tid og sted for møtet. Innkallingene var sendt til eier. I henhold til selskapets vedtekter skulle innkallingene sendes senest to uker før generalforsamlingen. Samtlige innkallinger var datert og sendt senest to uker før møtet.

Det forelå protokoller fra samtlige generalforsamlinger som var avholdt i undersøkelsesperioden. Protokollene fra årene 2020, 2021 og 2022 synliggjorde hvem som møtte, og hvem som hadde møtt med fullmakt. Protokollene var signert av møtelederen og en annen møtedeltaker valgt av generalforsamlingen. Byråden møtte med en skriftlig bekreftelse på sin fullmakt i samtlige generalforsamlinger. Administrerende direktør hadde i henhold til selskapets vedtekter rollen som daglig leder. Styreleder og administrerende direktør møtte på samtlige generalforsamlinger.

Protokollene fra generalforsamlingene synliggjorde at sakene som fremgår av aksjeloven, vedtektene og innkallingene, ble behandlet. Vedtakene fremgår av protokollene.

3.1.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eierbeslutninger og vedtak ble foretatt på generalforsamlingene i selskapet. Generalforsamlingene som ble avholdt i perioden 2020–2023, ble gjennomført i tråd med aksjelovens bestemmelser på de undersøkte områdene.

3.2 Vedtekter

3.2.1 Kriterier

- Vedtektene skal minst angi:
 - selskapets foretaksnavn
 - selskapets virksomhet
 - aksjekapitalens størrelse
 - aksjenes pålydende (nominelle beløp)
- Vedtektene skal fastsette at styrets leder velges av generalforsamlingen.
- Vedtektene bør jevnlig vurderes og eventuelt oppdateres.

3.2.2 Faktabeskrivelse

Vedtektene inneholdt blant annet foretaksnavn, selskapets virksomhet og formål, aksjekapitalens størrelse, aksjenes pålydende og at styrets leder skulle velges av generalforsamlingen.

Eier oppga av vedtektene ble vurdert og oppdatert ved behov. Eier viste til at siste vedtektsendring i 2019 hadde resultert i at antallet styremedlemmer ble økt fra seks til

syv, og at antallet medlemmer som skulle velges av generalforsamlingen ble endret fra fire til fem. Ifølge eier hadde det ikke vært behov for endringer av vedtektene i undersøkelsesperioden, og vedtektene hadde derfor ikke vært vurdert. Ifølge eier ble behovet for eventuelle endringer i vedtektene fanget opp i dialogen med selskapet. Selskapets vedtekter ble sist endret på generalforsamlingen avholdt i 2019.

3.2.3 Kommunerevisjonens vurdering

Selskapets vedtekter var utformet i tråd med aksjelovens krav på de undersøkte områdene. Kommunerevisjonen merker seg at eier ikke hadde gjort egne vurderinger av vedtektene siden 2019.

3.3 Eiers styrevalg

3.3.1 Kriterier

- Eier bør evaluere selskapets styre opp mot fastsatte mål. Evalueringen bør ta utgangspunkt i rapportering, styrets egenevalueringer og kontakten for øvrig med selskapet.
- Eier skal sørge for at styrets totale kompetanse – formell og reell – vurderes ved oppnevning av nytt styre / nye styremedlemmer sett ut fra selskapets behov for kompetanse.
- Eier må sikre at kravene om representasjon av begge kjønn i styret overholdes.
- Eier bør følge opp at styret får nødvendig opplæring.

3.3.2 Faktabeskrivelse

a) Eiers evaluering av styret

Styret ble vurdert og evaluert årlig i forbindelse med valg av styreleder og styremedlemmer på generalforsamlingen. Eiers evaluering av styret var dokumentert i egne notater. Notatene fulgte i hovedsak et felles oppsett med

- beskrivelse av selskapet
- informasjon fra kommunens eierskapsstrategi
- informasjon om styremedlemmene og om de var på valg
- beskrivelse av selskapets utfordringer
- eiers vurdering av om styret hadde fulgt opp selskapet og administrasjonen på en god måte
- vurdering av styrets kompetansebehov
- vurdering av mulige kandidater

Evalueringsnotatene for undersøkelsesperioden viste at eier blant annet hadde vurdert styrets oppfølging av selskapets drift og administrasjon, aktuelle utfordringer for selskapet og behovet for stabilitet og fornyelse i styret.

Eiers evaluering inneholdt ikke en direkte skriftlig vurdering av resultater og måloppnåelse opp mot de vedtatte målene for selskapet eller andre fastsatte mål. Ifølge eier inngikk målene for selskapet i styreevalueringen som en del av eiers vurdering av om styret hadde fulgt opp selskapets drift og administrasjon på en god måte. Dette fremkom ikke direkte av evalueringsnotatet.

Ifølge eier ble det i forbindelse med evalueringen tatt kontakt med blant annet styreleder og administrerende direktør for å få informasjon om hvordan styret arbeidet,

og om det var behov for annen kompetanse. Styret oppga at det selv hvert år gjennomførte en enkel evaluering i plenum av styrearbeidet og hvordan styret fungerte som kollegium. Styrets egne evalueringer var ikke protokoll- eller referatført, og eier hadde ikke innhentet styrets egne evalueringer.

b) Eiers vurdering av styrets totale kompetanse

Oslo kommunes eierskapsstrategi var et fast punkt i samtlige evalueringer av styret, herunder at styrets totale kompetanse var viktig for eier. I forbindelse med evalueringene i 2020 til 2023 var det utarbeidet kompetanseprofiler for potensielle nye styremedlemmer. Profilene inneholdt blant annet punkter om oppgaver, ønsket kompetanse og personlige egenskaper. I årene 2020, 2021 og 2023 var styrets totale kompetanse vurdert skriftlig i eiers evalueringsnotater. Eier hadde blant annet vurdert behovet for å erstatte avtroppende styremedlemmers kompetanse eller om det var behov for en annen type kompetanse i styret. Eiers gjennomgang i 2022 da kun styreleder var på valg, inneholdt ikke en egen vurdering av styrets totale kompetanse.

Eier la eierstyringsprinsippet om styrets sammensetning til grunn ved vurderingen av styret. Dette innebar at styret i Oslo Nye burde ha en sammensetning som blant annet dekket ledererfaring og administrativ erfaring, økonomi, kunnskap om Oslo by, kunstfaglig kompetanse og kompetanse innen markedsføring. Eier oppga at behovet for styrets sammensetning kunne variere ut fra utfordringene selskapet og styret sto overfor. I evalueringsnotatene vurderte eier også avveiningen mellom behovet for kontinuitet i styret og behovet for nødvendig fornyelse.

Styret oppga å være kjent med at eier vurderte sammensetningen av styrets kompetanse til enhver tid. Styret erfarte at eier var opptatt av interesse for kultur og scenekunst, og hadde yrkes- eller styreeerfaring fra liknende virksomheter som kriterier for styresammensetning.

c) Krav om representasjon i styret

Styret besto i hele undersøkelsesperioden av syv medlemmer, hvorav fire kvinner og tre menn. Krav til representasjon av begge kjønn i styret var et tema ved samtlige av eiers skriftlige vurderinger av styrets sammensetning.

d) Eiers oppfølging av styrets opplæring

Eier forventet at styret selv sørget for at styres medlemmer fikk nødvendig opplæring. Eier viste til et brev fra 2019 hvor eier ba styreleder om å samtale med to nye styremedlemmer for å kartlegge behovet for opplæring. Eier ba i tillegg om å bli kontaktet dersom selskapet trengte bistand til eventuell opplæring. Det var ikke dokumentasjon på at selskapet hadde bedt eier om slik bistand. De to nye styremedlemmene hadde også fått kopi av kommunens eierstyringsprinsipper, da disse blant annet inneholdt prinsipper om styrets arbeid.

Styret oppga at alle nye styremedlemmer ble tilbudt opplæring i styrearbeid og styrets ansvar av Styreforeningen. Det var frivillig å benytte seg av dette tilbudet. Ifølge styret hadde det ikke vært behov for styreopplæring mellom 2018 og 2022, da de fleste aksjonærvalgte styremedlemmene hadde erfaring fra tilsvarende verv. Et ansattvalgt styremedlem hadde ifølge styret gjennomført et kurs i regi av Styreforeningen i 2017.

3.3.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde evaluert styret årlig i forbindelse med valg av styremedlemmer på generalforsamlingen. Kommunerevisjonen merker seg at eier hadde gjennomført en samlet vurdering av styret. Vi stiller likevel spørsmål om eier i tilstrekkelig grad evaluerte styret opp mot vedtatte mål, og om eier i tilstrekkelig grad tok utgangspunkt i styrets egne evalueringer.

Eier hadde vurdert potensielle styremedlemmers formelle og reelle kompetanse for styrevervet ved oppnevning av nytt styre. Eier hadde vurdert styrets totale behov for kompetanse for de undersøkte årene med unntak av 2022. Aksjelovens krav om kjønnsrepresentasjon i styret var oppfylt gjennom hele undersøkelsesperioden. Eier hadde i liten grad hadde fulgt opp at styret fikk nødvendig opplæring. Kommunerevisjonen merker seg at eier i 2019 hadde formidlet forventninger om at styreleder skulle kartlegge behovet for opplæring.

3.4 Mål for selskapet

3.4.1 Kriterier

- Eier bør ha satt klare mål og resultatmål for selskapet, herunder krav om effektiv drift og at driften skjer etter bedriftsøkonomiske prinsipper, samt andre mål, eksempelvis produksjons- eller produktivitetsmål.

3.4.2 Faktabeskrivelse

Det fulgte av vedtektene at selskapets formål var å drive teatervirksomhet som var tilgjengelig for allmennheten. Teateret skulle videre blant annet reflektere urbant liv og fremme ny norsk dramatikk. Det ble vedtatt to mål for selskapet på generalforsamlingen 18. april 2018:

- Selskapet skal gi Oslos befolkning et bredt scenekunsttilbud av høy kvalitet. Tilbudet skal være tilgjengelig for alle aldersgrupper og nå frem til så mange som mulig. Barn og unge skal være en prioritert målgruppe.
- Selskapet skal sørge for god ressursutnyttelse, høyt publikumsrettet aktivitetsnivå og at driften av virksomheten er velorganisert, effektiv og økonomisk bærekraftig.

Målene hadde ifølge eier blitt utarbeidet i samarbeid med styreleder, og styret vurderte i 2019 at målene fungerte godt i samspill med vedtektene. Eier oppga til Kommunerevisjonen at det var behov for å ta opp selskapets mål og hvordan de fungerer, på fremtidige eiermøter, da en vurdering av om målene fungerer, ikke hadde vært direkte tema på eiermøtene i 2020, 2021 og 2022 grunnet utfordringer i forbindelse med pandemien. Eier mente at målene var indirekte omtalt under pandemien på eiermøtene ved at selskapet orienterte om aktiviteter og om antall forestillinger og publikumstall. Eier oppga at behovet for endringer av målene ville bli vurdert i forbindelse med eiermøter fremover. Selskapet opplevde målene som tydelige.

Eier oppga at målene for selskapet ikke inneholdt konkrete produksjons- eller produktivitetsmål. Eiers vurdering var at det måtte utvises varsomhet med å sette mål som kunne begrense teaterets kunstneriske frihet. Det var eiers vurdering at den kunstneriske friheten innebar muligheten til å eksperimentere og ta risikoer ved å lage

teater som ikke nødvendigvis ga høye besøkstall. Eier oppga at kunstinstitusjoner trengte et betydelig handlingsrom.

3.4.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde satt mål for selskapet. Det var ikke satt konkrete produksjons- eller produktivitetsmål for selskapet. Kommunerevisjonen merker seg at eier hadde vurdert at det måtte utvises varsomhet med å sette mål som kunne begrense selskapets kunstneriske frihet.

3.5 Etisk regelverk og samfunnsansvar

3.5.1 Kriterier

- Eier bør følge opp at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar, herunder at selskapet/styret
 - har utarbeidet et etisk regelverk som minst tilsvarende de etiske reglene for ansatte i Oslo kommune som bystyret har vedtatt
 - arbeider aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon, og at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser
 - iverksetter tiltak, rutiner og systemer som sikrer en forsvarlig økonomistyring og god internkontroll
 - har et avklart forhold til lov om offentlige anskaffelser og offentlighetsloven
 - har planer og systemer for HMS-arbeid
 - er bevisst sitt miljøansvar
 - er bevisst på likestilling

3.5.2 Faktabeskrivelse

Eier viste til at Oslo Nyes ivaretagelse av samfunnsansvar ble fulgt opp på eiermøter og på generalforsamlingen hvor årsberetning og årsregnskap ble gjennomgått.

a) Etisk regelverk

Styret oppga at selskapets etiske regler var tilgjengelig for alle ansatte på det interne intranettet. Daværende Byrådsavdeling for kultur og utdanning og Oslo Nye hadde i 2009 skriftlig korrespondanse vedrørende de etiske reglene. Byrådsavdelingen hadde kommentarer til teaterets retningslinjer når det gjaldt varsling og åpenhet. Eiers kommentarer ble besvart av selskapets direktør i brev. Eier oppga at Byrådsavdelingen på bakgrunn av dette hadde vurdert at selskapets etiske regler var i tråd med bystyrets vedtak. Selskapets etiske regelverk inneholdt blant annet punkter om habilitet, åpenhet og mottak av gaver eller tjenester. Ifølge styret og eier var selskapets etiske regelverk under revisjon våren 2023.

b) Misligheter og korrupsjon

Misligheter og korrupsjon var på dagsorden til eiermøte i september 2021 og november 2022. Eier orienterte selskapet om kommunens overordnede tiltaksplan mot korrupsjon i møtet 2021. Oslo Nye ga en vurdering i møtet i 2022 om at selskapet hadde gode rutiner for å hindre misligheter og korrupsjon, der selskapet blant annet viste til attestasjonsordninger, revisors gjennomgang og det etiske regelverket. Eier orienterte i samme møte om kommunens arbeid med et antikorrupsjonsprogram.

Selskapets årsrapport for undersøkelsesperioden hadde ikke egne punkter om arbeidet for å forebygge misligheter og korrupsjon. Enkelte punkter i revisors beretning var relevant for dette temaet. Revisor skulle påse at årsregnskapet som helhet ikke inneholdt vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

c) Forsvarlig økonomistyring og god internkontroll

Det fremgikk av årsrapportene at selskapet fikk ekstraordinære økonomiske tilskudd av Oslo kommune i 2020, 2021 og 2022 som følge av bortfall av inntekter under pandemien. Selskapet redegjorde for sin økonomi i årsrapportene, men ikke særskilt om økonomistyring og internkontroll.

Eier hadde etablert en praksis hvor selskapets kapitalstruktur ble vurdert årlig. Ved utgangen av 2021 vurderte eier selskapets kapitalstruktur som god samtidig som det var usikkerheter for drift og inntekter. Konklusjonen i notatet var at eier måtte fortsette med å følge utviklingen for selskapets økonomi og kapitalstruktur.

Oslo Nyes økonomi var tema på flere eiermøter i undersøkelsesperioden. I eiermøtet i september 2020 ble det eksempelvis avtalt at det skulle være tett dialog om selskapets økonomi. I oktober 2021 orienterte selskapet om økonomiske konsekvenser av en pågående streik. Eier ba ifølge referatet om å holdes orientert om utviklingen i saken. I løpet av undersøkelsesperioden var det blant annet dialog mellom eier og selskapet når det gjaldt økonomiske konsekvenser av pandemien, økning i husleie og streik.

d) Lov om offentlige anskaffelser og offentlighetsloven

Eier og styret oppga at Oslo Nye var forpliktet til å følge offentlighetsloven. Eier viste i den forbindelse til korrespondanse i 2011 rundt selskapets rutiner for dokumenthåndtering. Styret oppga videre at selskapet var forpliktet til å følge regelverket for offentlige anskaffelser. Eier var ikke kjent med om selskapet hadde gjort en juridisk vurdering av om virksomheten var forpliktet av lov om offentlige anskaffelser. Eier hadde selv vurdert internt at selskapet antakelig var omfattet av lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

e) HMS-arbeid

HMS var et eget punkt i Oslo Nyes årsrapporter. Der fremkom det at selskapet hadde fokusert på å utvikle verneombudenes funksjon og rolle samt at verne- og sikkerhetsarbeid og arbeidsmiljø hadde vært prioriterte områder. Antall arbeidsuhell og sykefravær var omtalt i årsrapporten. Styret oppga at det var en egen HMS-godkjenning av alle teaterproduksjoner. HMS var tema på eiermøter i september 2021 og november 2022.

f) Miljøansvar

I årsrapporten for 2020 var det bemerket at Oslo Nye ikke forurenset det ytre miljøet. Årsrapporten for 2022 inneholdt et eget punkt om bærekraft, hvor det blant annet kom frem at selskapet hadde fokus på gjenbruk. Styret oppga at selskapet drev utstrakt gjenbruk av materialer, og at teatrene i Norge var i ferd med å inngå et ressursnettverk for blant annet gjenbruk.

g) Likestilling

Likestilling var omtalt i samtlige årsrapporter. I 2021 og 2022 var en likestillingsredegjørelse lagt ved årsrapporten. Redegjørelsene inneholdt blant annet

kartlegging av kjønnsrepresentasjon og lønnsammenlikning. Selskapet hadde for disse to årene en kvinneandel på 59 prosent. Gjennomsnittlig lønn for kvinner på teateret i 2021 og 2022 var 102,4 prosent av lønnen for menn, eksklusive teatersjef og administrerende direktør.

3.5.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde fulgt opp at selskapet hadde utarbeidet et etisk regelverk. Eier oppga å ha vurdert at selskapets regelverk tilsvarte Oslo kommunes etiske regelverk.

Eier hadde gjennom selskapets årsrapporter fått informasjon om ivaretagelse av samfunnsansvar, men årsrapportene inneholdt ikke særskilt informasjon om arbeidet for å hindre korrupsjon og misligheter. Kommunerevisjonen merker seg at selskapet i november 2022 hadde orientert eier om selskapets rutiner for å hindre misligheter og korrupsjon.

Eier hadde fulgt opp at selskapet hadde et avklart forhold til offentlighetsloven. Ifølge styret var selskapet forpliktet til å følge lov om offentlige anskaffelser, men eier hadde ikke fulgt opp om selskapet hadde et avklart forhold til anskaffelsesloven.

3.6 Kontaktmøter og rapportering om måloppnåelse

3.6.1 Kriterier

- Det bør gjennomføres jevnlig kontaktmøter/eiermøter mellom eier og selskapet for å informere eier om måloppnåelse og for å ta opp aktuelle problemstillinger for selskapet.
- Eier bør sikre seg nødvendig rapportering om selskapets måloppnåelse. Rapporteringen skal som minimum omfatte årsberetning, årsregnskap og kvartalsrapporter med regnskap.

3.6.2 Faktabeskrivelse

a) Kontaktmøter/eiermøter

Eier oppga at det ble gjennomført 2–3 eiermøter i året i undersøkelsesperioden, i tillegg til enkelte ad hoc-møter. Det forelå referater fra fire eiermøter i 2020, tre i 2021, to i 2022 og ett per april 2023. Fra eier deltok vanligvis byråden, byrådssekretæren, kommunaldirektøren, seksjonssjefen og en saksbehandler. Fra selskapet var det vanligvis styreleder, administrerende direktør og teatersjefen som deltok i eiermøtene.

Måloppnåelse var tema på eiermøtene ved at selskapet redegjorde for ulike sider ved driften som blant annet besøksutvikling, kommende forestillinger og prognoser. Dette fremkom av møtereferatene. Styret oppga i tillegg at det hadde vært stor oppmerksomhet omkring utfordringer og konsekvenser som følge av pandemien i kommunikasjonen med eier.

I 2020 var forhandlingene om husleie for Rosenkrantzgate 10 og driftstilskudd i forbindelse med pandemien blant temaene på eiermøtene. Oslo Nye vurderte i eiermøtet mai 2020 at selskapet hadde behov for økonomisk kompensasjon. Eier orienterte i samme møte om kommunens kontakt med Kulturdepartementet om den statlige kompensasjonsordningen.

I september 2021 orienterte selskapet blant annet om planlagte produksjoner og prognoser for 2022. Der fremkom det at budsjett og søknad om driftstilskudd for 2022 tok utgangspunkt i at samfunnet var fullt gjenåpnet, med normale inntekter og kostnader. Under møtet i mars 2022 orienterte selskapet om utviklingen i besøkstall i 2022 og lavere salgstall enn forventet.

b) Rapportering

Eier innhentet selskapets kvartalsrapporter, årsberetning og årsregnskap. Både eier og selskap oppga at det også ble rapportert i eiermøter, og at dette hadde ført til det ble gjennomført flere eiermøter enn tidligere. Eier viste til at det var behov for hyppig kontakt under pandemien, og at det også var skriftlig korrespondanse rundt økonomi, smittevernstiltak og ekstraordinære tilskudd. Kommunerevisjonen har mottatt eksempler på slik korrespondanse. Oslo Nye hadde eksempelvis sendt et notat til eier i november 2020 om praktiske og økonomiske konsekvenser av nedstengingen og en eventuell gjenåpning. Selskapet redegjorde blant annet for avveiningen mellom å rigge om scenene til forestillingene i 2021 eller avvente eventuelle lettelser i tiltakene mot slutten av 2021. Selskapet vurderte at omrigging av scenene kunne bety store besparelser, da arbeidet kunne utføres på dagtid og med mindre overtid for de ansatte.

3.6.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde gjennomført jevnlige eiermøter med temaer som var relevante for selskapet og for eierstyringen, i samtlige år i undersøkelsesperioden. Kommunerevisjonen merker seg at selskapets økonomiske utfordringer som følge av pandemien var et gjentakende tema i eiermøtene.

Eier hadde innhentet årsrapporter og kvartalsrapporter for samtlige år i undersøkelsesperioden.

3.7 Informasjonsplikt overfor bystyret

3.7.1 Kriterier

- Byrådet skal fremme styrets årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamling for aksjeselskaper som egne orienteringssaker til bystyret.
- Byrådet bør informere bystyret om andre vesentlige saker som berører aksjeselskapene.

3.7.2 Faktabeskrivelse

Eier hadde fremmet styrets årsberetning, årsregnskap og protokoller fra generalforsamlingene som egne orienteringssaker til bystyret i hele undersøkelsesperioden. Eier hadde ikke fremmet andre saker for bystyret vedrørende selskapet. Oslo Nye hadde imidlertid vært inkludert i saker til bystyret om kompensasjonsordninger for merkostnader og mindreinntekter under pandemien.

3.7.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde i undersøkelsesperioden ivaretatt kravet om å fremme årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamlingene som saker til bystyret. Kommunerevisjonen er ikke kjent med andre saker knyttet til selskapet som bystyret burde vært orientert om.

3.8 Oppfølging etter Kommunerevisjonens rapport 11/2017

Kommunerevisjonen undersøkte i 2017 om eierskapsutøvelsen i Oslo Nye Teater AS ble ivarettatt i tråd med aksjeloven og bystyrets vedtak og forutsetninger og med etablerte normer for god eierstyring i perioden fra 2015 til og med april 2017.

Kommunerevisjonen vurderte at eierskapsutøvelsen var i samsvar med krav og føringer på de fleste punkter. Undersøkelsen viste samtidig at eierstyringen på enkelte punkter ikke var i tråd med krav og føringer. Dette gjaldt selskapets ivaretagelse av samfunnsansvar på områdene arbeid med effektive anskaffelser og arbeid mot korrupsjon og misligheter. Eier hadde ikke satt resultatmål for selskapet eller sikret seg økonomiske kvartalsrapporter.

3.8.1 Meldte tiltak

I sin uttalelse til rapport 11/2017 Eierskapskontroll i Oslo Nye Teater AS meldte byråden at

- oppfølgingspunktene fra rapporten ville bli fulgt opp og gjennomgått med selskapets styre og ledelse i eiermøte;
- Kommunerevisjonens konklusjoner ville bli fulgt opp og nødvendige tiltak gjennomført. Tidsperspektivet for oppfølgingen av rapporten var høsten 2017 og våren 2018.

3.8.2 Faktabeskrivelse

Byråden oppga at alle funnene i rapport 11/2017 var fulgt opp. Rapportens oppfølgingspunkter ble gjennomgått i eiermøte i november 2017. Møtereferatet viste blant annet at oversendelse av kvartalsrapporter og en orientering fra styret om selskapets arbeid på flere av samfunnsansvarsområdene var tema på møtet. Samfunnsansvar var også et eget punkt til eiermøtet i november 2018.

Byråden viste til at det ble vedtatt to mål for selskapet på generalforsamlingen i 2018, jf. delkapittel 3.4.2, og at eier fra og med 2018 hentet inn selskapets kvartalsrapporter, jf. delkapittel 3.6.2. Selskapets arbeid for å forebygge misligheter og korrupsjon var ikke omtalt i årsberetning eller årsregnskap, utover enkelte punkter i revisors beretning som var relevante for temaet, jf. delkapittel 3.5.2 b). Selskapet hadde redegjort for rutinene sine for å hindre misligheter og korrupsjon i et eiermøte i november 2022, og det hadde vært et tema i et eiermøte i 2021.

3.8.3 Kommunerevisjonens vurdering

Byråden hadde i all hovedsak fulgt opp meldte tiltak, men hadde ikke sikret at selskapets arbeid for å hindre misligheter og korrupsjon var omtalt i årsrapporten. Selskapet hadde imidlertid i 2022 orientert eier om rutinene sine for å hindre misligheter og korrupsjon.

4. Kommunerevisjonens konklusjoner

Kommunerevisjonen har i denne undersøkelsen vurdert om eierskapsutøvelsen i Oslo Nye Teater AS er ivaretatt i tråd med aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring i perioden januar 2020 til april 2023. Byråden for kultur, idrett og frivillighet har ivaretatt eierskapsutøvelsen i denne perioden.

Basert på egenerklæringene og tilhørende dokumentasjon er det Kommunerevisjonens vurdering at eierskapsutøvelsen i hovedsak ble gjennomført i samsvar med krav og føringer. Dette gjaldt blant annet avholdelse av generalforsamling, kontaktmøter og rapportering, informasjon til bystyret og at eier hadde fulgt opp ivaretagelsen av flere samfunnsansvarsområder. Kommunerevisjonen merker seg at selskapets utfordringer i forbindelse med pandemien var et gjentakende tema i eiermøter og øvrig kontakt mellom eier og selskap.

Eierskapskontrollen viser at det var enkelte forbedringspunkter ved eierskapsutøvelsen. Kommunerevisjonen stiller spørsmål om eier i tilstrekkelig grad evaluerte styret opp mot vedtatte mål, og om eier i tilstrekkelig grad tok utgangspunkt i styrets egenevalueringer. Eier hadde i liten grad fulgt opp at styret fikk nødvendig opplæring. Kommunerevisjonen merker seg imidlertid at eier i 2019 hadde formidlet forventninger om at styreleder skulle kartlegge behovet for opplæring.

Eier hadde gjennom informasjon i selskapets årsrapporter skaffet informasjon om ivaretagelse av samfunnsansvar. Årsrapportene inneholdt imidlertid ikke særskilt informasjon om selskapets arbeid for å hindre misligheter og korrupsjon. Kommunerevisjonen merker seg at selskapet hadde orientert om rutinene sine på området i et eiermøte i november 2022. Eier hadde ikke fulgt opp om selskapet hadde et avklart forhold til anskaffelsesloven.

Byråden hadde i all hovedsak fulgt opp meldte tiltak etter rapport 11/2017, men hadde ikke sikret at selskapets arbeid for å hindre misligheter og korrupsjon var omtalt i årsrapporten. Selskapet hadde imidlertid i 2022 orientert eier om rutinene sine for å hindre misligheter og korrupsjon.

5. Uttalelser til rapporten og Kommunerevisjonens vurdering av disse

Kommunerevisjonen har bedt om, og har mottatt, uttalelse til rapporten fra byråden for kultur, idrett og frivillighet. I tillegg har rapporten blitt oversendt styret i Oslo Nye Teater AS med mulighet for uttalelse. Styret har ikke uttalt seg til rapporten. I dette kapittelet presenterer og vurderer Kommunerevisjonen vesentlige momenter i byrådets uttalelse. Uttalelsen følger i sin helhet i vedlegg 2.

5.1 Byråden for kultur, idrett, og frivillighet

5.1.1 Uttalelse fra byråden for kultur, idrett og frivillighet

Byråden uttalte at rapportens konklusjoner var relevante og nyttige for det videre arbeidet med oppfølging av Oslo Nye. Byråden hadde ingen kommentarer til undersøkelsens kriterier, data, kilder eller metode.

Byråden viser til flere tiltak. Byråden vil sørge for at selskapet i årene fremover i årsberetningene omtaler arbeidet for å hindre korrupsjon og misligheter. Byråden vil også følge opp at selskapet har vurdert om det juridisk og formelt er omfattet av anskaffelsesloven. Han bemerker at både selskapet og eier har lagt til grunn at Oslo Nye er omfattet av anskaffelsesloven, men at vurderingen ikke var formalisert.

Byråden skriver at meldte tiltak vil komme i tillegg til implementering av byrådssak 112/23 *Eierskapsmelding for Oslo kommune 2023*. Han bemerker at byrådssaken understreker at eier skal følge opp at styret sørger for opplæring av styremedlemmer. Byråden skriver videre at det ved fremtidige vurderinger av styrets sammensetning vil gjennomføres en vurdering av styret opp mot selskapets mål og styrets egnevalueringer.

Byråden skriver at meldte tiltak i hovedsak vil gjennomføres høsten 2023.

5.1.2 Kommunerevisjonens vurdering

Kommunerevisjonen har ingen kommentarer til byrådets uttalelse.

Referanser

Referanser fra Oslo kommune

Bystyresak 208/92 *Profesjonalisering av styrefunksjonen i Oslo kommune*, behandlet av bystyret 8. april 1992.

Bystyresak 67/99 *Byrådets tertialrapportering til bystyret*, behandlet av bystyret 17. februar 1999.

Bystyresak 220/97 *Myndighetsfordeling i Oslo kommune – Delegasjon av myndighet fra bystyret og byråd*, behandlet av bystyret 6. mai 1997.

Byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper*, behandlet av bystyret 25. april 2012 (sak 98).

Eksterne referanser

LOV 1997-06-13-44: Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)

LOV-2018-06-22-83: Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

KS (2020): Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll.

Norges Kommunerevisorforbund (2018): Selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll.

Norges Kommunerevisorforbund (2020): RSK 002. Standard for eierskapskontroll.

Transparency International og KS (2014): Beskytt din kommune

Tabelloversikt

Tabell 1 Regnskapsmessige nøkkeltall 2019–2022. Tall i millioner kroner.	10
Tabell 2 Besøkstall og antall forestillinger 2019–2022.	11

Vedlegg 1 Kriterier for eierskapskontroll

Vurderingskriteriene er målestokken som ligger til grunn for Kommunerevisjonens vurderinger av eierskapsutøvelsen. De mest sentrale kildene for vurderingskriteriene er:

- lov om aksjeselskaper (aksjeloven)
- bystyresak 208/92 *Profesjonalisering av styrefunksjonen i Oslo kommune*
- bystyrets vedtak av 17. februar 1999 (sak 67) *Byrådets tertialrapportering til bystyret*
- byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper*, tatt til orientering av bystyret 25. april 2012 (sak 98)

I tillegg legger Kommunerevisjonen enkelte av KS' anbefalinger i *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll* fra 2020 til grunn for kriteriene, som uttrykk for beste praksis, der kommunen ikke har lagt spesielle føringer til grunn for utøvelsen av eierskapet. Videre er dokumentet *Beskytt din kommune*, utgitt i samarbeid mellom Transparency International Norge og KS i 2014, lagt til grunn for enkelte kriterier.

Kommuneloven stiller krav om at kommunen skal utarbeide en eierskapsmelding minst én gang i valgperioden. Byrådssak 112/23 *Eierskapsmelding for Oslo kommune 2023* ble avgitt av byrådet i juni 2023 og oversendt bystyret for behandling. Eierskapsmeldingen inneholder reviderte prinsipper for kommunens eierstyring.

Generalforsamling

Kriterier

Generalforsamlingens myndighet

- Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen.

Avholdelse av generalforsamling

Forenklet generalforsamlingsbehandling

- Samtlige aksjeeiere skal gis mulighet til å delta i behandling av saken på egnet måte.
- Styremedlemmer og eventuelt daglig leder og revisor skal gis mulighet til å uttale seg om saken og kan kreve at saken behandles av generalforsamlingen i møte.

Generalforsamling i møte

- Styret skal skriftlig innkalle alle aksjeeiere til generalforsamling. Innkallingen skal angi tid og sted for møtet senest én uke før møtet skal holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist.
- Holdes generalforsamlingen som møte, skal styrelederen og daglig leder være til stede.
- Ordinær generalforsamling skal avholdes årlig, senest innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår.

Saker som skal behandles på ordinær generalforsamling

- På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:
 - godkjenning av årsregnskap og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte

- andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen, herunder valg av styre og revisor
- godkjenning av revisors godtgjørelse

Protokoll for generalforsamlingen

- Det skal foreligge protokoll fra generalforsamlingen som inneholder
 - Generalforsamling i møte: en fortegnelse over de aksjeeiere som har møtt, enten selv eller ved fullmektig (kan også fremgå av vedlegg). Dersom aksjonærer eller andre har møtt i henhold til fullmakt bør det fremgå at gyldig fullmakt er fremlagt.
 - Forenklet generalforsamling: en fortegnelse over hvilke aksjeeiere som har deltatt i behandlingen av saken (kan også fremgå av vedlegg)
 - Generalforsamling i møte: generalforsamlingens beslutninger med angivelse av antallet avgitte stemmer, og hvor mange aksjer og hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer, samlet og for og mot den enkelte beslutningen, i den utstrekning dette er relevant for utfallet av avstemningen.
 - Forenklet generalforsamling: generalforsamlingens beslutninger med angivelse av antallet avgitte stemmer, hvor mange aksjer som har stemt for og imot beslutningen og, i den utstrekning det er relevant, hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer.
- Dersom generalforsamling er avholdt etter asl. § 5-7 (forenklet generalforsamlingsbehandling) skal dette fremgå av protokollen.
- Generalforsamling i møte: protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede.
- Forenklet generalforsamling: protokollen skal signeres av den som er styrets leder på signeringstidspunktet eller av den som generalforsamlingen utpeker.

Kilder

Generalforsamlingen og dennes myndighetsutøvelse er regulert i aksjelovens kapittel 5. Denne eierskapskontrollen omfatter et utvalg av bestemmelsene vedrørende den ordinære generalforsamlingen.

Aksjeloven § 5-1. Generalforsamlingens myndighet

(1) Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i selskapet.

I kommentarene til bestemmelsen (ref. Gyldendals rettsdata, note 648) heter det:

Bestemmelsen gir uttrykk for at generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet. Generalforsamlingen kan dermed instruere de øvrige selskapsorganene, jf. Aarbakke m.fl. s. 314, 320.. [...] Utenom generalforsamlingen har ingen aksjeeier rett til å instruere noe selskapsorgan, jf. Aarbakke m.fl. s. 315 og Andenæs s. 273-274. Aksjonærene er imidlertid ikke uten rett til å si fra om hva de ville gjort dersom det hadde vært generalforsamling. Slike signaler kan det være opportunt for ledelsen å etterleve, men de er ikke rettslig forpliktende.

I Oslo kommunes prinsipper for eierstyring er prinsipp 3 relevant for generalforsamlingen. Prinsippet lyder:

Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen.

I byrådssaken ble det blant annet gitt følgende kommentarer til dette prinsippet:

Byrådet vil følge aksjelovens system om at eierbeslutninger gjøres i eierforumet som er generalforsamlingen. På den måte sikrer byrådet en ryddig rollefordeling mellom eier og selskapets organer.

Det fremholdes videre at det skal være klare ansvarsforhold mellom styret og eier og Dokumentasjon/ notoritet i forhold til vedtak og beslutninger som fattes. Begrunnelsen for prinsippet er at

byrådet vil unngå at det utvikles en praksis med instruksjon utenom eierforumet. Slik praksis kan skape en uryddig ansvars- og rollefordeling mellom kommunen og selskapets organer (styre). Like viktig er mangelen på notoritet i slike styringskanaler. Manglende dokumentasjon i form av protokoller m.v. kan medføre uklarhet om ansvarsforholdene i forhold til beslutninger som fattes.

Aksjeloven § 5-2. Aksjeeiernes møterett. Fullmektig

- (1) Aksjeeierne har rett til å møte i generalforsamlingen, enten selv eller ved fullmektig etter eget valg. Møteretten kan ikke begrenses i vedtektene.
- (2) Fullmektigen skal legge frem skriftlig fullmakt. Fullmakten skal være signert og datert. Fullmakten anses å gjelde bare for førstkomende generalforsamling hvis det ikke går tydelig frem at noe annet er ment. Aksjeeieren kan når som helst kalle tilbake fullmakten. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for tilbakekall av fullmakten

§ 5-4. Ledelsens rett og plikt til å være til stede på generalforsamlingen

- (1) Holdes generalforsamlingen som møte, skal styrelederen og daglig leder være til stede. Ved gyldig forfall skal det utpekes en stedfortreder. Dersom samtlige aksjeeiere samtykker, kan det gjøres unntak fra første og annet punktum. Andre styremedlemmer kan være til stede på generalforsamlingen når generalforsamlingen holdes som møte.
- (2) Styremedlemmene og daglig leder har rett til å uttale seg på generalforsamlingen.

§ 5-5. Ordinær generalforsamling

- (1) Innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår skal selskapet holde ordinær generalforsamling.
- (2) På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:
 1. godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte;
 2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.
- (3) Årsregnskapet og eventuell årsberetning og revisjonsberetning skal senest en uke før generalforsamlingen sendes til hver aksjeeier med kjent adresse.

§ 5-7. Adgang til forenklet generalforsamlingsbehandling

Dersom ingen aksjeeiere motsetter seg det, kan en sak behandles på generalforsamlingen etter reglene i bestemmelsen her. Generalforsamlingen kan holdes uten fysisk møte, herunder ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. For gjennomføring av forenklet generalforsamling gjelder følgende regler:

1. Samtlige aksjeeiere skal gis mulighet til å delta i behandlingen av saken på egnet måte.
2. Styremedlemmene og eventuelt daglig leder og revisor skal gis mulighet til å uttale seg om saken og kan kreve at saken behandles av generalforsamlingen i møte.
3. Styreleder eller den som generalforsamlingen velger til å lede generalforsamlingsbehandlingen, skal sørge for at det føres protokoll, jf. § 5-7 a.
4. Generalforsamlingen kan holdes uten å følge kravene i §§ 5-8 til 5-16

Det er egne krav til protokoll i aksjeloven § 5-7 a:

- (1) Protokollen skal angi at saken er behandlet etter § 5-7.
- (2) Generalforsamlingens beslutning skal inntas i protokollen. I selskap med flere enn én aksjeeier skal protokollen angi antallet avgitte stemmer og hvor mange aksjer som har stemt for og imot beslutningen. I den utstrekning dette er relevant, skal det også angis hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmer representerer. En fortegnelse over hvilke aksjeeiere som har deltatt i behandlingen av saken, skal inntas i eller vedlegges protokollen.
- (3) Protokollen skal dateres og signeres av den som er styrets leder på signeringstidspunktet eller av den som generalforsamlingen utpeker. Protokollen skal sendes til samtlige aksjeeiere.
- (4) Protokollen og fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i annet ledd fjerde punktum, skal oppbevares i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet

§ 5-9. Myndighet til å innkalle til generalforsamling

- (1) Generalforsamlingen innkalles av styret.

§ 5-10. Krav til innkallingen

- (1) Generalforsamlingen innkalles ved skriftlig henvendelse til alle aksjeeiere med kjent adresse. Innkallingen skal angi tid og sted for møtet. Selskapet kan ikke kreve noen form for godtgjøring for utsendelsen av innkallingen.
- (2) Innkalling til generalforsamlingen skal være sendt senest en uke før møtet skal holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist. En slik vedtektsbestemmelse gjelder ikke ved innkalling som foretas på bakgrunn av krav etter § 5-6 annet ledd.
- (3) Innkallingen skal i et forslag til dagsorden bestemt angi de saker som skal behandles på generalforsamlingen. Forslag om å endre vedtektene skal gjengis i innkallingen. Styret skal utarbeide forslag til dagsorden i samsvar med det som er bestemt i loven og vedtektene.

§ 5-13. Fortegnelse over aksjeeierne på møtet

Den som åpner møtet, skal før første avstemning opprette en fortegnelse over de aksjeeiere som har møtt, enten selv eller ved fullmektig. Fortegnelsen skal angi hvor mange aksjer og stemmer hver av dem representerer. Fortegnelsen skal anvendes inntil den måtte bli endret av generalforsamlingen.

§ 5-16. Protokoll

- (1) Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll for generalforsamlingen.
- (2) I protokollen skal generalforsamlingens beslutning inntas med angivelse av utfallet av avstemningene. Protokollen skal angi antallet avgitte stemmer, og hvor mange aksjer og hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer, samlet og for og mot den enkelte beslutningen, i den utstrekning dette er relevant for utfallet

av avstemningen. Fortegnelsen over de møtende etter § 5-13 skal inntas i eller vedlegges protokollen.

(3) Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede. Protokollen og fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i § 5-13, skal oppbevares på betryggende måte i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet.

§ 7-1. Generalforsamlingens valg av revisor

(1) Generalforsamlingen skal velge én eller flere revisorer, og kan velge én eller flere vararevisorer.

(2) Revisors godtgjørelse skal godkjennes av generalforsamlingen.

Særskilte bestemmelser i forbindelse med koronapandemien

Med hjemmel i midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv (Koronaloven) § 4, ble det gitt forskrifter med unntak fra aksje- og allmennaksjelovens alminnelige krav om avholdelse av fysiske styremøter og generalforsamlinger. Unntaksreglene trådte i kraft 28. mars 2020 og ble opphevet 27. mai 2020.

Videre ble det fra 26. mai 2020 til 1. juni 2021 gitt unntak fra krav til avholdelse av fysisk generalforsamling, med hjemmel i § 2-3 i midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Fra 1. juni 2021 ble det i aksjeloven tatt inn en ny § 1-5 a som inneholdt en legaldefinisjon av «møte»:

Med møte i denne loven menes møte hvor de som deltar enten er fysisk til stede på møtet (fysisk møte), eller deltar ved bruk av elektroniske hjelpemidler (elektronisk møte)

1.2 Vedtekter

Kriterier

- Vedtektene skal minst angi:
 - selskapets foretaksnavn
 - selskapets virksomhet
 - aksjekapitalens størrelse
 - aksjenes pålydende (nominelle beløp)
- Vedtektene skal fastsette at styrets leder velges av generalforsamlingen.
- Vedtektene bør jevnlig vurderes og eventuelt oppdateres.

Kilder

Minstekravene til vedtektene for aksjeselskap er gitt i aksjeloven § 2-2:

§ 2-2. Minstekrav til vedtektene

(1) Vedtektene skal minst angi:

1. selskapets foretaksnavn;
2. selskapets virksomhet;
3. aksjekapitalens størrelse, jf. § 3-1;

4. aksjenes pålydende (nominelle beløp), jf. § 3-1;

(2) Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Det følger videre av byrådssak 273/11 (kommentarene til prinsipp 8) at

Byrådet er opptatt av å sikre at styret ivaretar en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse på vegne av eierne. Styrets leder har en særlig viktig rolle i dette arbeidet og byrådet vil derfor at styrets leder skal velges av generalforsamlingen i selskaper den har eierandeler i. Bestemmelser om dette bør derfor tas inn i selskapenes vedtekter, der dette ikke allerede er tilfellet.

KS' anbefaling nr. 5:

- Kommunestyret skal utarbeide og bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Dette omfatter også selskapets vedtekter.

1.3 Eiers styrevalg – oppnevning av nytt styre / nye styremedlemmer

Kriterier

- Eier bør evaluere selskapets styre opp mot fastsatte mål. Evalueringen bør ta utgangspunkt i rapportering, styrets egne evalueringer og kontakten for øvrig med selskapet.
- Eier skal sørge for at styrets totale kompetanse – formell og reell – vurderes ved oppnevning av nytt styre / nye styremedlemmer sett ut fra selskapets behov for kompetanse.
- Eier må sikre at kravene om representasjon av begge kjønn i styret overholdes.
- Eier bør følge opp at styret får nødvendig opplæring.

Kilder

Det er generalforsamlingen som velger styre jf. aksjeloven § 6-3. Dersom selskapet har bedriftsforsamling vil det normalt være denne som velger styret.

Det følger av kommuneloven § 21-1 at reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder på tilsvarende måte for aksjeselskaper der kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst 2/3 av aksjene.

Bystyret vedtok i bystyresak 208/92 blant annet følgende:

Ved oppnevning av nye styrever ved Oslo kommunes aksjeselskaper, særbedrifter og sykehus legges kompetansemessige kriterier til grunn, i tråd med det som er beskrevet i denne sak.

I byrådssak 273/11 Oslo kommunes prinsipper for eierstyring av selskaper framgår følgende i Prinsipp 6:

Styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart.

Det står videre i byrådssak 273/11 at:

Bystyret har vedtatt at rekruttering til styre i aksjeselskaper skal skje på grunnlag av fagkompetanse og ikke pga. politiske verv eller bakgrunn, jf. bystyresak 208/92 og bystyremelding 2/95. Videre fastslår reglementet for bystyret og byrådet at sittende medlemmer av bystyret og byrådet ikke kan ha styreverv i selskaper eid av kommunen.

Byrådets mål ved valg av styre er å sette sammen styrekollegier som er best mulig kvalifisert og egnet til å ivareta selskapets formål, virksomhetsområde og kommunens mål for selskapet. Byrådet vil derfor vektlegge og sette sammen profesjonelle styre der styremedlemmene velges på bakgrunn av fagkompetanse og selskapets behov for kompetanse. Det er styrets totale kompetanse som er grunnlaget for vurderingen, både formell og reell kompetanse. Normalt er det behov for administrasjons-/ lederkompetanse, økonomi/ finanskompetanse og bransje-/ markedskompetanse. Også juridisk kompetanse og god kjennskap til kommunen kan i noen tilfeller være ønskelig/nødvendig. Annen spisskompetanse kan variere fra selskap til selskap.

Byrådet vil ved utvelgelse og sammensetning av styre se hen til en god balanse mellom kontinuitet i styrets arbeid og behovet for nødvendig fornyelse. Videre vil kommunen vektlegge mangfold, bl.a. i form av balansert kjønnsfordeling, jf. reglene i kommuneloven om kjønnsbalanse i styrene i selskaper eid av kommuner.

I kommentarene til prinsipp 1 heter det blant annet at:

Byrådet vil måle og evaluere selskapenes styre i forhold til fastsatte mål ut fra rapporteringen og kontakten for øvrig med selskapene.

Kommunerevisjonen legger til grunn at dette innebærer noe mer enn kun å vurdere selskapets resultater.

I kommentarene til prinsipp 9 står det blant annet:

Forvaltningen av selskapet stiller krav til styret og dets kompetanse. Byrådet forventer at styret utvikler sin egen kompetanse på områder det anser som viktige. Dette omfatter også kompetanse innen styrearbeid. Styret skal evaluere sitt arbeid og arbeidsform jevnlig.

Eiers evaluering av styret må/bør derfor også omfatte styrets arbeid, og eier bør blant annet basere seg på styrets egne evalueringer.

KS' anbefaling nr. 9 fra 2020:

- Eier bør gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Vurder også spørsmål om habilitet i valg av styremedlemmer. Det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene.

1.4 Mål for selskapet

Kriterier

- Eier bør ha satt klare mål og resultatmål for selskapet, herunder krav om effektiv drift og at driften skjer etter bedriftsøkonomiske prinsipper, samt andre mål, eksempelvis produksjons- eller produktivitetsmål.

Kilder

I byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper* heter det i pkt. 1. Innledning, s. 2:

Kommunen som eier fastsetter mål og rammer for selskapenes virksomhet gjennom vedtekter, beslutninger på generalforsamlinger, eierstrategier og oppdragsbrev/ bestillingsbrev.

Videre heter det:

Det er utarbeidet eierstrategier for noen selskaper, mens andre får styringssignaler gjennom tildelingsbrev (for eksempel Ruter), bestilling av tjenester eller krav til avkastning på forvaltet kapital (for eksempel forsikringsselskapene).

Byrådssaken fastsetter således ikke at mål og rammer for selskapet bør samles i en eierstrategi.

I byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper* er resultatmål omtalt på s. 6:

Prinsipp 1: Kommunen vil sette resultatmål for selskapene. Styret har ansvar for å realisere resultatmålene.

Prinsippet fastslår at kommunen vil være en tydelig eier som setter mål og stiller krav til selskapenes styrer og ledelse. Målene/ kravene må imidlertid tilpasses kommunens formål med eierskapet i det enkelte selskap. Styret har det fulle ansvar for forvaltningen av selskapet og derved også ansvaret for å realisere eiernes målsettinger. Byrådet vil derfor blant annet arbeide for å gi selskapene klare og mest mulig entydige formål, eksempelvis gjennom en klart avgrenset kjernevirksomhet, jf. selskapenes vedtekter.

På side 7 i byrådssaken er målene for selskaper der Oslo kommune har sektorpolitiske mål, nærmere omtalt. Her heter det:

Byrådet vil sette resultatmål for selskaper der kommunens har forretningsmessige formål med sitt eierskap. Det er et overordnet mål at slike selskaper styres med sikte på markedsmessig avkastning og god industriell utvikling. Kommunen har betydelige verdier investert i aksjeselskaper, og avkastning på investert kapital er derfor viktig. Avkastning vil være summen av utbytte og verdistigningen på aksjene. Ved fastsettelsen av resultatmål vil kommunen benytte samme prinsipper som private investorer gjør for sine investeringer, slik at avkastningskravet til et selskap vil være summen av risikofri rente pluss en risikopremie.

Byrådet ser på utbytte fra aksjeselskapene som et viktig bidrag til å finansiere kommunens primæroppgaver. Byrådet har derfor forventning til selskapene om gode og forutsigbare utbytter som del av avkastningen på investert kapital. Byrådet vil signalisere dette tydelig til det enkelte selskap som evner å utdele utbytte. Størrelsen på utbytte må fastsettes og tilpasses selskapenes virksomhet, behov for egenkapital, investeringsplaner, lånekapasitet, likviditet m.m.

For selskaper der kommunen har sektorpolitiske formål med sitt eierskap vil byrådet stille krav om effektiv drift, og at driften av selskapene skjer etter bedriftsøkonomiske prinsipper. Byrådet vil også stille andre mål/krav til disse selskapene, eksempelvis produksjons- eller produktivitetsmål. Det kan skje gjennom bruk av ulike styringsvirkemidler som eksempelvis vilkår i avtaler om tjenestekjøp, eller tildelingsbrev til selskaper som mottar tilskudd fra kommunen.

1.5 Etisk regelverk og samfunnsansvar

Kriterier

- Eier bør følge opp at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar, herunder at selskapet/styret
 - har utarbeidet et etisk regelverk som minst tilsvarende de etiske reglene for ansatte i Oslo kommune som bystyret har vedtatt,
 - arbeider aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon, og at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser
 - iverksetter tiltak, rutiner og systemer som sikrer en forsvarlig økonomistyring og god internkontroll
 - har et avklart forhold til lov om offentlige anskaffelser og offentlighetsloven,
 - har planer og systemer for HMS-arbeid,
 - er bevisst sitt miljøansvar,
 - er bevisst på likestilling

Kilder

Mål 3 i byrådets forslag til budsjett 2021 (sak 1) sier at Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap.

Byrådet har fastsatt etiske regler for ansatte i kommunen, jf. byrådssak 1189/07. Videre vedtok bystyret den 13. juni 2012 enstemmig at kommunen skal følge FN Global Compact. Kommunen er også medlem av Transparency International Norge. Slik deltakelse medfører blant annet krav til kommunens innkjøpspolitikk og antikorrupsjonsarbeid.

Prinsipp 2 i Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper (byrådssak 273/11) fastslår at selskapene skal være bevisste sitt samfunnsansvar. Kjerneverdier er blant annet å verne om miljøet og sikre gode sosiale forhold. Det fremgår av byrådssaken at eier forventer at

- Selskapene skal ha etiske regler som minst tilsvarende kommunens etiske regler, jf. bystyrevedtak 392/07 (og byrådssak 1189/07).
- Selskapene skal arbeide aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon og at styrene iverksetter tiltak, rutiner og systemer som sikrer en forsvarlig økonomistyring og god intern kontroll i selskapene.
- Selskapene skal bidra til økt verdiskaping ved å gjennomføre gode prosesser ved anskaffelser. Styrene må avklare om selskapet omfattes av lov om offentlig anskaffelser og eventuelt påse at dette regelverket etterleves.
- Selskapene har planer og systemer for HMS-arbeidet og at det gjøres et systematisk arbeid for å sikre et godt og trygt arbeidsmiljø. Det samme gjelder sikkerhet for befolkningen for øvrig. Fokus skal være på forebyggende tiltak.
- Selskapene skal være bevisst sitt miljøansvar med effektiv bruk av ressursene og minimalisering av påvirkning på det ytre miljø (miljøeffektiv drift). Selskapene oppfordres til å miljøsertifisere egen virksomhet. Ved anskaffelser skal selskapene være bevisst de miljømessige konsekvenser av anskaffelsen og stille miljøkrav til sine leverandører.

- Selskapene/styrene er bevisst på likestilling (kjønn, minoriteter, eldre og yrkeshemmede) i forvaltningen av selskapene.
- Selskapene sikrer egen drift, egne ansatte og eget nærmiljø mot ulykker, dvs. har god sikkerhetskultur.

Byrådet forventer at styrene tar temaene inn i årsplanene for styret og har en planmessig behandling av hvert enkelt tema i løpet av året. Byrådet forventer at selskapene redegjør for sitt arbeid på disse områdene i årsberetningen og påpeker at temaene også bør være en del av den ordinære kommunikasjonen mellom kommunen og selskapene.

Dokumentet «Beskytt din kommune», utgitt i samarbeid mellom Transparency International Norge og KS i 2014 fremheves det at korrupsjonsrisikoen krever en bevisst og aktiv utforming av eierrollen. Under overskriften «Eierstyring» heter det:

Eierstyring innebærer at kommunen som eier må sikre klarhet i roller, hvem som skal delta i styret, profesjonalitet i selskapsledelsen, mulighet for kontroll og oppfølging av at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser. I kraft av sin eierrolle bør kommuner påse at kommunalt eide selskaper har et antikorrupsjonsprogram.

Det fremheves at korrupsjonsrisikoen krever en bevisst og aktiv utforming av eierrollen.

1.6 Kontaktmøter og rapportering om måloppnåelse mv.

Kriterier

- Det bør gjennomføres jevnlig kontaktmøter/eiermøter mellom eier og selskapet for å informere eier om måloppnåelse og for å ta opp aktuelle problemstillinger for selskapet.
- Eier bør sikre seg nødvendig rapportering om selskapets måloppnåelse. Rapporteringen skal som minimum omfatte årsberetning, årsregnskap og kvartalsrapporter med regnskap.

Kilder

I byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper* heter det i kommentarene til prinsipp 1, ref. ovenfor, på side 7 at:

Byrådet forventer rapportering om selskapets måloppnåelse gjennom årsberetning, årsregnskap og i kvartalsrapporter med regnskap. Kommunen vil fastsette særskilte krav til rapportering fra selskaper som mottar tilskudd fra kommunen. Gjennom kontaktmøter med selskapene kan byrådet bli informert om måloppnåelsen og aktuelle problemstillinger, jf. pkt. 4. 3 nedenfor. Byrådet vil måle og evaluere selskapenes styret i forhold til fastsatte mål ut fra rapporteringen og kontakten for øvrig med selskapene.

Gjennom kontaktmøter med selskapene kan byrådet bli informert om måloppnåelsen og aktuelle problemstillinger, jf. pkt. 4.3 nedenfor.

Og i pkt. 4.3 i tilknytning til prinsipp 3 (Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen) på s. 9 heter det:

For gjensidig informasjonsutveksling og diskusjon mellom kommunen og selskapene om selskapenes resultater, utvikling og planer er det hensiktsmessig å etablere jevnlig kontaktmøter. Det kan også arrangeres eier-/ strategiseminarer der eier møter selskapets styre og daglige ledelse til samtaler om strategiske planer og eiers synspunkter på disse.

Dialogen mellom eier og styre er også nødvendig ved viktige, prinsipielle og/eller strategiske beslutninger.

Ettersom prinsippene gjelder alle selskaper der kommunen har eierskap, legger Kommunerevisjonen til grunn at kommunen som eier også bør sørge for rapportering av relevant informasjon fra datterselskaper der kommunen har bestemmende innflytelse.

1.7 Informasjonsplikt overfor bystyret

Kriterier

- Byrådet skal fremme styrets årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamling for aksjeselskaper som egne orienteringssaker til bystyret.
- Byrådet bør informere bystyret om andre vesentlige saker som berører aksjeselskapene.

Kilder

Bystyrets vedtak av 17. februar 1999 (sak 67) om byrådets tertialrapportering til bystyret slår fast at byrådet skal fremme årsberetning, referat fra generalforsamling og regnskap for aksjeselskapene som egne orienteringssaker til bystyret.

Kommunerevisjonen legger til grunn vedtaket innebærer at informasjonsplikten overfor bystyret primært ivaretas gjennom å fremme selskapets årsberetning og regnskap samt referat fra generalforsamling. I tillegg synes det rimelig å forutsette at bystyret også skal holdes informert om andre vesentlige saker. Vi legger videre til grunn at kravet gjelder for aksjeselskap der kommunen eier alle eller et flertall av aksjene.

Vedlegg 2 Uttalelse fra byråden for kultur, idrett og frivillighet

Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet Oslo

Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 OSLO

Unntatt offentlighet
Offl. § 5 andre ledd

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
23/1966 - 15

Saksbeh.:
Vibeke Woldseth, 938 39 074

Dato:
14.08.2023

Byråden for kultur, idrett og frivillighets uttalelse til rapport etter eierskapskontroll av Oslo Nye Teater AS

Jeg viser til Kommunerevisjonens brev 28.06.2023 med rapporten om eierskapskontrollen av Oslo Nye Teater AS.

I brevet ber Kommunerevisjonen om tilbakemelding på enkelte spørsmål. Fristen for å besvare spørsmålene er satt til 14.08.2023.

Her følger mine svar på spørsmålene stilt i brevet:

1. Har informasjonen om prosjektets hensikt vært tilstrekkelig klar?

Ja, informasjonen har vært tilstrekkelig klar.

2. Har byråden kommentarer til prosjektets metode, anvendte kilder eller data som kan ha betydning for rapportens konklusjoner? I tilfelle hvilke?

Jeg har ikke kommentarer til metode, kilder eller data som kan ha betydning for konklusjonene.

3. Har byråden kommentarer til revisjonskriteriene som ligger til grunn for våre vurderinger og konklusjoner? I tilfelle hvilke?

Jeg har ikke kommentarer til revisjonskriteriene.

4. Hva er byråden samlede vurdering av rapportens konklusjoner og anbefalinger?

Jeg synes rapportens konklusjoner og anbefalinger er forståelig, relevante og nyttige for videre arbeid med oppfølgingen av selskapet.

 Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet

Besøksadresse:
Rådhuset
Postadresse:
Rådhuset, 0037 OSLO

Telefon: 21 80 21 80
postmottak@byr.oslo.kommune.no
Org. Nr.: 916479468
oslo.kommune.no

5. Vil byråden vurdere eller iverksette tiltak på bakgrunn av rapporten og Kommunerevisjonens anbefalinger?

Ja, det vil bli iverksatt tiltak.

6. Dersom tiltak vil iverksette; hvilke tiltak og hvilket tidsperspektiv gjelder for iverksettelse og gjennomføring av aktuelle tiltak?

Jeg vil sørge for at selskapet i årene fremover omtaler arbeidet for å hindre korrupsjon og misligheter i årsberetningene. Ved fremtidige vurderinger av behovet for endringer i styresammensetningen, vil det mer konkret bli gjennomført en vurdering av styret opp mot de fastsatte målene for selskapet og opp mot styrets egne evalueringer av styret. Videre vil det bli fulgt opp fra min side at selskapet har vurdert juridisk og formelt om det er omfattet av anskaffelsesloven. Dette har vært lagt til grunn av både eier og styret, men vurderingen er ikke formalisert. Også andre oppfølgingspunkter kan bli aktuelle.

Tiltakene vil komme i tillegg til implementeringen av byrådssak 112/23 *Eierskapsmelding for Oslo kommune 2023*, som skal behandles i bystyret til høsten. I denne er det bl.a. omtalt at eier skal følge opp at styret sørger for opplæring av styremedlemmer.

Tiltakene vil i hovedsak bli gjennomført høsten 2023, men det som omhandler vurderinger av styret vil bli gjort når det er aktuelt.

7. Oppfattes rapporten som nyttig for byråden? Oppgi begrunnelse hvis dette ikke allerede har fremkommet som svar på ovenstående spørsmål.

Jeg oppfatter det som svært nyttig å få en gjennomgang av eieroppfølgingen. Det er lærerikt, og en erkjennelse av at det vil alltid er rom for forbedringer.

8. Hvordan vurderes rapportens oppbygning og språkbruk?

Min vurdering er at rapporten har en god oppbygning og språkbruk.

Jeg har ikke andre synspunkter til rapporten.

Vennlig hilsen

Omar Samy Gamal
byråd

Oslo

Oslo Kommune
Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 Oslo

Tel. +21 80 21 80

Rapport 14/2023

**Du finner mer informasjon om
Kommunerevisjonen og våre rapporter på:**
www.krv.oslo.kommune.no